

Jau keturiasdešimt metų gyvuoja Romualdo Požerskio fotografija

Fotomenininko Romualdo Požerskio darbų parodos „Nežinomas Bangladešas“ atidarymas įvyko š.m. rugsėjo 5 d. Jonavos rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje. Kadangi autorius neatvyko, bibliotekoje dirbantis humanitarinių mokslų daktaras, rašytojas ir žurnalistas Ramūnas Čičelis pristatė autorių ir pasidalino savo įžvalgomis apie jo kūrybą su susirinkusiais skaitytojais.

R. Požerskis gimė 1951 m. liepos 7 d., Vilniuje. Yra vienas garsiausių Lietuvos fotomenininkų, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas. VDU Menų Fakulteto, Šiuolaikinių menų katedros profesorius. Fotografija profesorius užsiima jau apie keturis dešimtmečius.

2016-2017 m. R. Požerskis, kartu su tarptautinėmis fotografų grupėmis, vyko į Bangladešą ir per dešimtį dienų sukūrė fotografijų ciklą atskleidžiantį skurdžiausią, bet ir vieną spalvingiausių pasaulio šalių.

Fotografuodamas sostinėje Dakoje įamžino sunkių primityviomis priemonėmis atliekamą darbą ir gyvenimo sąlygas: laivų remonto dirbtuves, odos apdirbimo fabrikėlius, per kuriuos teka pasaulyje labiausiai chemikalais užteršti upeliai. Palei geležinkelio bėgius nusidriekusius lūšnykus, kur žmonės gyvena kartoninėse pastogėse be vandens ir elektros. Skurdas ne mažiau ryškus ir kitose šalies vietovėse, kur lankėsi fotografas: šiukšlynuose prie Čitagongo uostamiesčio, kaimeliuose, kur netur-

tingos šeimos gyvena valtyse, Jaflongo akmens skaldyklose ar ryžių laukuose.

Kita vertus, R. Požerskio fotografijose Bangladešas atrodo ryškiaspalvis, egzotiškas, išsaugojęs pirmą civilizacijos neišbalansuotą gyvenimo ir darbo ritmą. Tai matome žvejų uosto fotografijose ir netoli turizmui pritaikyto Koks Bazar miesto įsikūrusiuose kaimuose, kur džiovinama sugauta žuvis.

Bene įtaigiausiai Bangladešo kultūros savitumas atsiskleidžiamas tradicinių švenčių fotografijose. Dakoje R. Požerskis užfiksavo Holi šventę, kurios metu, kovo mėnesį, esant mėnulio pilnačiai, induistai birstosi ryškiaspalviais milteliais, o antrąją šventės dieną laistosi spalvotais dažais. Nemažiau spalvingos ir fotografijose įamžintos žmonių emocijos. Žvilgsnį traukia mums neįprastas koloritas, keli milijonai maldininkų per musulmonišką Biswa ljetema šventę. Jose atsispindi tolimų geografinių platumų šviesų žaismas, pasikartojančių formų ritmas.

Šiuolaikinių menų katedros VDU dėstytojai ir studentai nuolat dalyvauja Lietuvos ir tarptautinėse parodose, meno projektuose, organizuoja konkursus, festivalius, kuruoja parodas ir renginius, veda mokymus bei skaito paskaitas įvairiomis kultūros temomis. Menų fakultete yra įrengtos medijų, garso, fotografijos, grafinės išraiškos, auditorijos ir laboratorijos, fotografijos studija. Parodos atidaryme studentė Ugnė Vedeikaitė pristatė trumpametražį filmą apie profesorių-dėstytoją-fotografą R. Požerskį. Filme apie save pasakojo pats R. Požerskis. Išgirdome ką mano jo geriausi draugai ir bendražygiai, garsūs fotomenininkai: Antanas Sutkus (80 m.), Virgilijus Šonta (80 m.), Romualdas Rakauskas (78 m.), Aleksandras Macijauskas (81 m.).

Romualdas Požerskis, į klausimą, ar skurdus gyvenimas gali atrodyti gražiai? Atsakė jau seniai, prieš daugelį metų. „Fotografija – mano religija, joje užfiksuota išpažinties forma, apie ką nekalbama ir niekam nepasakojama, tačiau turi išliekamąją vertę. Kitoniškumas, savitumo ieškojimai man nesvetimi. Dar XX a. aštuntajame dešimtmetyje keliaudamas motociklais su draugais po Lietuvą sukūriau fotografijų ciklą atlidų tema, nuotraukose įamžinau religingų žmonių pasaulį“.

Svarbiausi R. Požerskio kūrybos ir pasaulėžiūros principai išliko tie patys ir žvelgiant į Bangladešo kasdienybę bei šventes, matome, kad žmogiškieji ryšiai ir gyvenimo džiaugsmas neturi nieko bendro su prabanga.

Eitvydė PRANEVIČIENĖ